

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 27—89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG).
27—88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYED-
ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGÓ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE.
EGYES SZÁM 10 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR.

IX. ÉVFOLYAM, 206. SZÁM.

DEBRECEN, 1932 SZEPTEMBER 14. SZERDA.

ÁRA: 10 FILLER

Séta a Piac uccán

Csodálatos alakulása Debrecen-
nek, hogy a Piac uccán zsufolódik
össze ugyszólván az egész keres-
kedelem. Ma kétszer-háromszor
jártuk végig ezt az uccát, üres bol-
tokat és gondterhelt kereskedőket
láttunk, akik reménykedve várták
az őszt, abban a hitben, hogy a gaz-
datársadalom terméskéleségeinek
értékesítése után megindul a gaz-
dasági élet, megszűnik ez a retten-
etes pangás, amely napról-napra
fojtogatja Debrecen kereskedő vi-
lágát, amellyel szemben valóság-
gal hősi küzdelmet folytat azért,
hogy üzletét fenntarthassa és át-
menthesse magát azokba a jobb
időkbe, amelyről erős hitünk, —
hogy már nincsen messze, talán rö-
videsen el fog következni.

Az őszi vásárba vetett remény-
sége Debrecen város kereskedőtár-
sádmának kútba esett. A gazda-
társadalom valósággal napról napra
gyülecszik, sikong és kéri, hogy
segítsenek rajta, mert a gazdasági
katasztrófa, amely a Tiszántúli gaz-
datársadalmát az utóbbi években
sorozatosan évről-évre érte, bizony
elhervasztotta a debreceni keres-
kedőknek is a reménységét. Amint
így sétálunk, eszünkbe jut, hogy
milyen élénk, mozgalmas életet tu-
dott bevinni egy-egy Fülléres-
gyorsnak Debrecenbe jövele, mi-
lyen felkészültséggel, milyen lel-
kesedéssel, milyen reménykedéssel
várta Debrecen kereskedővilága
csak azt a csekély forgalmat is, —
amelyet egy ilyen Fülléres-gyors
utasai jelentettek számukra. De to-
vább fűzzük gondolatunkat és azt
látjuk, hogy hiába, nagyon ritkán
érkeznek ezek a Fülléres-gyorsok,
pedig ha Debrecen városa odahat-
na, hogy ennek a városnak a mai
közlekedési politikája modernizál-
tassék, abban az esetben naponta
érkezhetne ide Debrecenbe nem-
csak egy, hanem több Fülléres-
gyors is, anélkül, hogy ezért nagy
áldozatokat kellene hozni és az ál-
lamvasutaknál kellene kunyorálni.
Elgondolkoztunk azon, hogy miért
csak a Piac uccán és az ebből ki-
ágazó uccák elején tömörül ennek
a városnak a kereskedelme, miért
nem tud Debrecen komolyan el-
városiasodni. Hiszen tudjuk, hogy
falun van úgy, hogy minden a fő-
uccára zsufolódik és a mellék-
uccákon csak elvétve talál az em-
ber egy-egy szatócsboltot. Itt Deb-
recenben nagyobbban van ez meg
és ha így gondolkozunk, arra jó
vünk rá, hogy a legnagyobb oka
ennek Debrecen közlekedési poli-
tikájában rejlik.

Negyvenezer ember él a külső-
ségeken azt lehet mondani minden
kapcsolat nélkül a belsőséggel, —
közbeeső vámokkal, rossz úttal,
rossz közlekedéssel akadályozzák
meg ezt a negyvenezer embert ab-
ban, hogy naponta ezer és ezer vá-
sárlóját küldhesse be ide a város
központjába és ezzel élénkíthesse
meg itt a forgalmat. Ha a HÉV-

Belpolitikai khaosz Németországban

Tovább tart a kormány és a birodalmi gyűlés viszálya - A pártok
elismerik a felosztatás jogszerűségét, de ragaszkodnak a kormány-
buktató szavazás érvényességéhez

Bombamerényletet terveztek a birodalmi gyűlés ellen

Berlin, szeptember 13. A birodalmi
gyűlésnek a népképviselői védelmére
alakított bizottsága kedden délelőtt ült
össze Loebe képviselő elnöke alatt.
A pártok rendkívül nagy érdeklődéssel
vettek részt az ülésen, amelyen meg-
jelent Goehring, a birodalmi gyűlés el-
nöke is. A birodalmi kormány részéről
Gothreiner belügyminisztériumi igaz-
gató volt jelen az ülésen, aki a követ-
kező nyilatkozatot tette:

— A birodalmi kormány kitart amel-
lett a felfogás mellett, hogy a birodal-
mi gyűlés elnökének a tegnapi ülésen
tanúsított eljárása nem egyeztethető
össze a birodalmi alkotmánnyal. Így
tehát nem érvényesek a birodalmi gyű-
lésnek a szeptember 4-iki szükségren-
delet ellőrléséről és a bizalom megvo-
násáról hozott határozatai.

Goehring, a birodalmi gyűlés elnöke
kijelentette, hogy *képtelen elismerni
a birodalmi gyűlés felosztatásának jog-
érvényességét*, mert a bukott birodalmi
kancellár is ellenjegyezheti a feloszta-
tási okmányt mindaddig, amíg a birodal-
mi elnök bizalmát bírja. Ezzel szem-
ben ragaszkodik az elnök ahhoz az ál-
lásponthoz, hogy a *szavazások jogérvé-
nyesek, minthogy azok már megkez-
dődtek, amikor a birodalmi kancellár
szólásra jelentkezett.*

Hosszabb jogi fejtegetés után elfo-
gadták Franck nemzeti szocialista in-
dítványát, amely szerint a jogvédelmi
bizottság megállapítja, hogy a birodal-
mi gyűlés szeptember 12-iki ülésén a
szükségrendeletek felfüggesztésére és a
kormány iránti bizalmatlanságra vo-
natkozó szavazások az alkotmánynak
megfelelően folytak le. Elfogadták to-
vábbá Wegmann centrupárti képviselő-
nek indítványát, amely ezeket

mondja:

A birodalmi gyűlésnek szeptember
12-én kimondott felosztatása beleülkő-
zik a birodalmi alkotmány 25. cikkelye
1. bekezdésébe, a birodalmi alkotmány
48. cikkelyének 3. bekezdésébe, mert
megsérti a birodalmi gyűlésnek azt a
fontos alkotmányos jogát, hogy
szükségrendeletek felfüggesztését köve-
telhesse.

GOEHRING ELISMERI A FELOSZTATÁS JOGSZERŰSÉGÉT.

Berlin, szeptember 13. Goehring, a
birodalmi gyűlés elnöke Papen birodal-
mi kancellárhoz kedden délután két
levelet intézett. Az egyikben ezt írja:
Az alkotmányos szemrehányást,
amelyt Ön tegnapi levelében hozzám
intézett, a legerélyesebben vissza kell
utasítanom.

A másik levél a következőket tartal-
mazza:

Miután meggyőződtem arról, hogy
olyan miniszterek is jogosultak a fel-
osztató dekrétum ellenjegyzésére, akik-
től a birodalmi gyűlés megvonta bizal-
mát, már tegnap este olyan irányban
korrigáltam felfogásomat, hogy a birodal-
mi gyűlés valamennyi jogi alapon
jogszerűen fel van osztatva s ezért to-
vábbi ülések, vagy cselekmények az al-
kotmányban előírt bizottsági ülések ki-
vételével nem lesznek.

A MINISZTEREK NEM JELENTÉK MEG A KÜLÜGYI BIZOTTSÁGBAN.

Berlin, szeptember 13. A külügyi bi-
zottságban a késő délutáni ülés folya-
mán sem jelent meg senki a kormány

képviselőiben. Frick elnök jelentette,
hogy megkísérelte a kancellár, a kül-
ügyminiszter és a véderőminiszter meg-
idézését telefon útján is. Hosszabb vita
után a bizottság egyhangúlag elfogadta
a centrupárti Pell indítványát, amely
szerint a birodalmi kormány vonako-
dott a meghívásnak eleget tenni, ez az
alkotmány megszegését jelenti, amely
ellen egy jogi, mint kényszerítő kül-
politikai okokból a bizottság a legeré-
lyesebben tiltakozik.

BOMBAMERÉNYLETET TERVEZTEK A BIRODALMI GYŰLÉS ELLEN.

Berlin, szeptember 13. A rendőr-
főnökség közli a következőket: Beérke-
zett megbízható jelentés alapján a
szeptember 12-éről 13-ára virradó éjjel
fél 12 órakor Werder kormánytanácsos,
az I. osztály helyettes vezetője házkuta-
tást rendelt el a birodalmi gyűlés épü-
letében, minthogy bombamerénylet
nyomatékos gyanuja merült fel. A ház-
kutatásról már nem lehetett előzetes je-
lentést tenni a birodalmi gyűlés elnö-
kének és a rendőrfőnöknek, minthogy
azokat távbeszélőn nem sikerült elérni.

A házkutatás 1 óra 30 perckor ért
véget. Átkutatták a birodalmi gyűlés
pincéit és a kommunista frakció mun-
katermeit. Galle titkos tanácsos, a bi-
rodalmi gyűlés intézőségének igazga-
tója, aki hamarosan odérkezett, eré-
lyesen tiltakozott a házkutatás ellen és
bejelentette, hogy az ügy szótávesszi
a birodalmi gyűlés illetékes tényezői
előtt. Minthogy Werder kormánytaná-
csos veszélytől tartott, Galle titkos ta-
nácsos tiltakozása ellenére is folytatták
a házkutatást, bombamerénylet nyo-

nek ez a szűk látókörű közlekedési
politikája megszűnne és kiépülne
a közlekedés a külsőségek és a bel-
város között — mégpedig azért em-
lítettük, hogy Fülléres-gyorsvonat,
mert ezt a közlekedést csak olesó
jegypolitikával lehetne megoldani,
abban az esetben igenis állítjuk,
hogy Debrecen külsőségén lakó
negyvenezer ember naponta több
Fülléres vonatot is indítana ide a
város központjába, elősegítené a
központnak a teljes elvárosiasodá-
sát és elősegítené az itteni keres-
kedelemnek az életre kapását és
annak hatalmas mérvű kifejlődé-
sét.

Ha a HÉV nem hajlandó ezeket
az áldozatokat — amelyek hisszük,
neki is igen jó üzleti befektetések
volnának — meghozni, akkor a vá-
ros törvényhatóságának minden
erejével oda kell hatni, hogy a

HÉV megváltassék és a város a
maga kezébe véve a közlekedést in-
dítsa meg ennek Debrecen teljes
területére való kifejlesztését, vagy
pedig ha a HÉV megváltása a mai
gazdasági viszonyok között nem le-
hetséges és nem lehet rászorítani
egy egészséges közlekedési rend-
szer kiépítésére, abban az esetben
le kell mondatni arról a monopó-
liumáról, amelyet Debrecenben él-
vez és mi azt hisszük, hogy terület
átengedéssel még a mai gazdasági
viszonyok között is lehet kapni
vállalkozót, akik a külsőségek köz-
lekedési ügyeinek szolgálatába ál-
lanak és megteremtik annak a le-
hetőségét, hogy itt egy egészséges
közlekedési rendszer fejlődjék ki.

Ne várjunk mindent a világvál-
ság megszűnésétől, ilyen fejlődő
városnak mint Debrecen, önmagá-
nak is kell kezdeményezni a dolgo-

kat, amelyek ennek a válságnak az
enyhítését eredményezik, már pe-
dig állítjuk, hogy egy gyorsan vég
rehajtott egészséges közlekedési
rendszer kiépítése máról holnapra
változtatná meg Debrecen keres-
kedővilágának a helyzetét. Ezért
vegye kézbe Debrecen város tör-
vényhatósága ezt a kérdést és egy
helyes közlekedési politikával te-
gye lehetővé, hogy az a negyven-
ezer ember naponta többször is el-
küldhesse ide Debrecen város köz-
pontjába a maga Fülléres-gyorsát.
Ne kiabáljunk és ne rimánkodjunk
addig idegenforgalomért, amíg
közbeeső vámokkal, rossz úttal
és egészségtelen szűkkeblű közle-
kedési politikával a Debrecen vá-
ros külsőségén élő negyvenezer em-
bert sem tudjuk közelebb hozni a
város szívéhez.

maik azonban nem találták. A kommunista párt frakció irodáiban elkoboztak két bomlasztó tárgy röpratot, valamint egy könyvet, amely a vasutépítés kérdésével foglalkozik.

Gochring és Hindenburg elnök feltűnő levélváltása

Berlin, szeptember 13. A népképviselői jogainak védelmére alakított bizottságnak arra a határozatára, hogy a birodalmi kancellárt és a belügyminisztert megidézzék, hivatalos helyen kijelentik, hogy sem a birodalmi kancellár, sem a belügyminiszter nem jelenik meg a bizottság ülésén mindaddig, amíg vissza nem vonják azt a levelet, amelyet Gochring birodalmi gyűlést elnök a kancellárhoz intézett és amelyben a tegnapi szavazást jogérvényesnek mondja.

Gochring a birodalmi elnökhöz levelet intézett, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a kormány a jogvédő bizottság előtt való megjelenését feltételektől teszi függővé.

Hindenburg birodalmi elnök Gochring levelére válaszul határozottan visszautasítja azt a szemrehányást, hogy a birodalmi kormány megszegte az alkotmányt. Mielőtt a birodalmi gyűlés elnöke kifejezetten elismeri a felosztással teremtett jogi helyzetet, semmi sem áll annak útjában, hogy a birodalmi kormány megjelenjen a jogvédő bizottság előtt.

A birodalmi kancellár ugyancsak levelet intézett a külügyi bizottság elnökéhez arról, hogy a külügyi bizottság ülésére a meghívást nem egyeztetetheti össze Gochring elnökkel a közléssel, hogy a kormány megbukott. Amíg a birodalmi gyűlés elnöke ezt a felfogást fenntartja, a kancellár nem

FELOSZLATJAK HITLEREK ROHAM-OSZTAGAIT.

Berlin, szeptember 13. A Papenkormány — hír szerint — felosztatja Hitlerék rohamosztogait és újra bevezeti az egyenruhaviselési tilalmat.

jelenhet meg a külügyi bizottságban.

Berlin, szeptember 13. Gochring, a birodalmi gyűlés elnöke kedden este Hindenburg birodalmi elnökhöz levelet intézett, amelyben ezeket mondja:

Excellenciáddal szemben határozottan megállapítom, hogy már a szavazás megkezdését enuncióltam, amikor a birodalmi kancellár ur első kísérletét, hogy szót kérjen, megtiltam. Eddig még soha és a világ egyetlen parlamentjében sem adták meg a szót szavazás alatt.

Megállapítható 1. hogy a szavazási aktus a birodalmi gyűlés felosztása előtt ment végbe; 2. hogy a szavazás eredménye érvényes; 3. hogy az alkotmány értelmében az illető sürgősrendeletek hatályos kívül helyeztetnek; 4. hogy a birodalmi kormányt a nép megválasztott képviselői megsemmisítő többséggel megbuktatta.

Gochring ezután elismeri, hogy formailag a birodalmi gyűlés a szavazás következtében nyíltan fel volt oszlatva s ehhez hozzáfűzi a következőket:

Bizonyos, hogy a birodalmi elnök ur joga a birodalmi gyűlést felosztani, de sohasem éppen ugyanabból az okból. A birodalmi gyűlést 1932 június 4-én azzal a megokolással oszlatták fel, hogy az akkori kormány nem kapta a népképviselői bizalmát. A második birodalmi gyűlést valóságban szintén ezért oszlatták fel, mert a Papenkormány ismét nem talált bizalomra.

Balmazújvárosban, Bösörményben, Szoboszlón a ref. egyház nem bírja fenntartani az elemi iskolákat

Sorban átadják a községeknek. — A főispán bejelentette, hogy generális iskolareform készül.

Báró Vay László főispán elnökölésével a közigazgatási bizottság tárgyalta több megyei község és város elemi iskoláinak ügyét. Vasady Lajos m. kir. tanfelügyelő elősorsorban a bösörményi és a szoboszlói ref. elemi iskolák bezárásáról, illetve községesítéséről tett jelentést.

Az ülés tartama alatt kézbesítették Vasady tanfelügyelőnek a kultuszminiszter rendelkezését, amellyel jóváhagyta a balmazújvárosi ref. elemi iskolának az egyháztól való átvételét, mivel az egyház azokat fenntartani nem tudván, bezárta. A rendelet egyik legfontosabb pontja az, hogy a politikai község attól a pillanattól fogva tartozik az iskolát átvenni és fenntartani, amikor az egyház kimondta, hogy ő az iskolákat bezárja. Ujvárosban ez a határidő tehát 1931 szeptember 1. Az összes iskolai teher 38.000 pengőt tesz ki Ujvárosban, amit pótdából fognak fedezni. A pénzügyminiszter engedélyezi a pótdóznak az eddigi 75 százalékról 100 százalékra való felemelését és a községek segítését alapjából 12.000 pengőt mindjárt kiutalt.

Bösörményben a ref. egyház kimondta, hogy az elemi iskolát bezárhatja tekintettel arra, hogy a várostól a kért segílyt nem kapta meg. 1932 június 30-ával megszüntette az iskolát. Itt a város most 44 tantermet vesz át az egyháztól. Az iskolához addig református tanítókat kell kinevezni, amíg csak a

tanuló 50 százaléka református. A kultuszminisztertől fizetékigézésítést kérnek.

Ujvárossy Lajos reméli, hogy az egyház nem kér sokat az iskola-épületekért.

Báró Vay László főispán: A legjobb megoldás az, ha az egyházat segítik a városok az iskola fenntartásában, mert így sokkal kevesebbe kerül, mintha maguk kénytelenek fenntartani. Egyébként ez mind csak ideiglenes megoldás. Generális reform jön, megfelelő olyan adórem alakjában, amely egyenlő teherrel nehezedik minden adófizetőre az iskolák fenntartásánál.

Benkő Géza tisztifőügyész: Az egyházaknak is érdekük, hogy megegyezzenek, mert egy évig viselniük kellene a teljes fizetését a tanítóknak, újabb három évig pedig az illetményük ötven százalékát.

Vasady bejelentette, hogy július 1-től Szoboszlón is átveszi a község az elemi iskolákat a ref. egyháztól.

Demjén Ferenc: Szoboszló összes vagyona 41 és fél kat. hold föld, ezzel szemben az adóssága kétféle millió pengő. Nincsen tehát nap, hogy ne perelnék a várost. A szoboszlói iskola egyébként már meg is nyílt.

A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Gandhi éhségsztrájkba kezd

London, szept. 13. India szabadságharcában tragikus fordulat áll küszöbön. Mahatma Gandhi levelet küldött a poomai börtönből Macdonald miniszterelnöknek s közölte, hogy éhségsztrájkot kezd, ha az angol kormány megvalósítja a tervehedett alkotmányreformot és nem fogadja el a hindu nemzet követeléseit. Gandhi szeptember 20-án kezd meg az éhségsztrájkot s ettől a naptól kezdve semmiféle táplálékot se vesz magához, tekintet nélkül arra,

hogy a börtönben marad-e vagy pedig szabadon bocsátják. Bombay-i táviratok szerint indiai politikai körökben bizonyosra veszik, hogy a hatóságok az éhségsztrájk megkezdése után azonnal szabadlábra helyezik Gandhit és hazaszállítják Allahabadi lakására. Miután az angol kormány az éhségsztrájk terrorjának sem engedhet, attól kell tartani, hogy Gandhi, miután legfeljebb egy hónapig bírhatja az éhségsztrájkot, október közepén meghal.

Hevenerer pengőt talált az országúton

Hódmezővásárhely, szept. 13. Lilla László földműves a derekgyházi Weiss Manfréd-uradalom mellett elvezető műút mentén egy kis csomagban hatvanezer pengőt talált. — A földműves azonnal bevitte a pénzt az uradalom pénztárába, ahol már

nagy izgalommal tárgyalták, hogy a Budapestről pénzeszsomaggal utrakelt pénztáros utközben elvesztette aktatáskájából az uradalmi alkalmazottak fizetésére szánt összeget. A becsületlen megtaláló előreláthatólag szép jutalomban részesül.

A közgyűlés elé kerül a város és a Kereskedő Társulat között keletkezett konfliktus

A Kereskedő Társulat elnöksége és választmánya lemondott.

A város és a Kereskedő Társulat között egy látszik újból nézeteltérések támadtak, amelyekről azonban egyelőre mindkét fél hallgat, mert a tények és vélemények teljes feltárását a maga közvéleményének, a közgyűlésnek akarja fenntartani. Már úgy látszott, hogy a dolgok teljesen rendezhetők, hiszen a város megkapta nemcsak az első 6 tantermet, hanem a későbbben kért újabb 2 tantermet is és a tantásként most már ebben a 8 tanteremben meg lehetett kezdeni a közel félezer gyermekkel.

Egészen váratlanul érte a közönséget az a tény, hogy a Kereskedő Társulat elnöksége és választmánya lemondott tiszttségéről, kétségtelenül amiatt, mert a várossal nem egyeztek meg, mint ez részükre kivánatos lett volna, az iskolafenntartás ügyében.

Közben ebben az ügyben olyan lehetetlen hírek is szólnak, amelyek — mintha akár dr. Vasáry István polgármester, akár dr. Csűrös Ferenc azzal „fenyegették” volna meg a Társulatot, hogy szükség esetén „karhatalommal” veszik birtokukba az iskolát. Ezek a hírek azonban nem nyertek megerősítést.

Egyébként ebben az ügyben megkérdeztük dr. Vasáry István polgármestert, hogy mi a véleménye a Társulat elnökségének lemondásáról? A polgármester udvariasan kitért a válaszadás elől és kijelentette, hogy semmiféle nyilatkozatot addig nem ohajt tenni, amíg a városi közgyűlés — amely a közel jövőben ülést tart — össze nem ül és akkor az egész ügyet a közgyűlés előtt fel fogja tárnai.

Egyébként nyilatkozott az ügyben Gaszner Géza, a Kereskedő Társulat főtitkára az elnökség helyett, aki arra mutatott rá, hogy a Társulat 80 év óta tartja fenn a polgári iskolát és azt hangoztatta, hogy az iskola alapításakor a Társulat községi feladatokat látott el. Mint a többi szakiskolai tagozatok, úgy a polgári iskola sem tudta magát eltartani s az iskola költségvetésében súlyos hiányok mutatkoztak. Harmine év alatt a 305.000 pengős városi segélyen túlmenően 352.000 pengőjébe került a Társulatnak a polgári iskola. A terhek fokozódása folytán határozta el a Társulat a polgári iskola megszüntetését és a Társulat képtelen volt az iskola további fenntartására. Hangoztatta Gaszner, miszerint a lehetőség határain belül mindent megtett a Társulat, azonban, miután annyira bonyolódott az egész iskolai ügy, a vezetőség jobb-

nak látta, ha megbízatását a közgyűlésnek visszaadja és így egyúttesen lemondott tiszttségéről.

Mint értesülünk, a Kereskedő Társulat jelentést küldött a kultuszminiszterhez, akitől kormánybiztos kiküldését kérte. Nyolc napon belül rendkívüli közgyűlést hívnak össze, amely a továbbiak tekintetében dönteni fog.

ÖSSZEALLITJAK A CSEHORSZÁG ELLEN KIALLÓ MAGYAR CSAPATOT.

Budapest, szeptember 13. Máriássy, szövetségi kapitány összeállította a magyar válogatott csapatot, amely vasárnap délután mérkőzik Csehország válogatottjával, az Európa kupáért. A csapatfelállítás a következő: Horu (Budai 11.), Udás (Ujpest), Korányi (Ferenccváros), Kárpáthy (Budai 11.), Sárosi (Ferenccváros), Lázár (Ferenccváros), Nemes (Törökcsanak), Cseh II. (Hungária), Kalmár (Hungária), Toldi (Ferenccváros), Titkos (Hungária). Tartalékok: Aknay (Ujpest), Turay (Ferenccváros), Böck (Budai 11.).

MEGKERULT A REPULÓ CSALAD.

Kopenhága, szept. 13. Hutchinson, amerikai csokoládégyáros elvesztett hirt repülőgépet megtalálták. — Egy angol teherhajó, mely már két napja kutatott Grönland és Island között a tengeren az eltűnt repülőgép után, kedden hajnalban megtalálta a tengeren hanyódo repülőgépet és a fedélzetére vette a repülőgép nyolc utasát. A repülő-család, melyről már azt hitték, hogy életét vesztette, jól érzte magát s a két kis gyermeknek sincs semmi baja.

— A Hármaskerti Kispolgárok Olvasó Körének táncedvelő ifjúsága a vigalmi bizottsággal karöltve, — szeptember 17-én, szombaton este 7 órai kezdettel, a Kőr helyiségében (Tégláskert, Létay utca 26. sz. a.) — családias jellegű szűreti mulatságot rendez, mely alkalomra a Kőr tagjait, valamint az érdeklődőket szíves szeretettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj nincs!

Nem lesz gyermeke fertőző betegségben, ha hatóságilag fertőtlenített tankönyveket szerez be a KULTURA antikváriumban, Szent Anna-u. 3.

Ügyeljen a KULTURA névre!

Elkészült a rendelet az adóhátralékok kedvezményes fizetéséről

Budapest, szeptember 13. A 33-as bizottság szedán tárgyalja az együttesen kezelt egyenes adóhátralékok fizetési kedvezményére vonatkozó rendelettervezetet.

A rendelet indokolása megállapítja, hogy a múlt évi kamatamnesia nem járt megfelelő eredménnyel s ezért a kormány a kedvezményt lényegesen kiterjeszti.

Akiknek már most részletfizetési kedvezményük van, azoknak a kamatmentességet bizonyos feltételek mellett hivatalból megadják az adóhátságok anélkül, hogy ezért folyamodni kellene.

A rendelettervezet teljes határozottsággal mondja ki, hogy ez az utolsó kedvezmény s amennyiben az adófizetők ezzel nem élnek és kötelezettségüknek még ennek alapján se tesznek eleget, ezt a kedvezményt már semmiféle formában sem fogják kiterjeszteni, sőt a rendeletben biztosított határidőket sem fogja a kormány meghosszabbítani. Azok ellen, akik a rendeletben biztosított kedvezmények ellenére se fizetnek, a végrehajtási eljárást a legteljesebb szigorúsággal fogják folytatni.

A rendelet külön veszi azokat, kik rendszeresen fizetik adójukat, külön azokat, akiknek részletfizetési kedvezményük van s külön azokat, kiknek fizetési halasztásuk volt eddig

is és végül egészen külön csoportban tárgyalja a többi hátralékosokat.

A kamatmentes részletfizetési kedvezmény megadásának egyik leggyakrabban szereplő feltétele, hogy az illető adózó az év szeptember végéig bármiféle címen legalább annyi befizetést eszközöljön, mint amennyi folyó évi adókövetésének háromnegyed része.

A kedvezmény elnyerésének módja háromféle:

1. Akiknek 500 pengőnél nincs nagyobb hátralékuk, a község előjáróságánál szóbelileg terjesztik elő a kérelmet. Az előjáróság jegyzéket készít és felterjeszti az adóhivatalhoz, mint elsőfokú hatósághoz, mely a legliberálisabban dönt.

2. Ha az adóhátralék 500 pengőnél több, de 5000 pengőnél kevesebb, — mint másodfokú adóhatóság, a pénzügyigazgatóság dönt.

3. Az 5000 pengőn felüli hátralékoknál csak a pénzügyminiszter adhatja meg a kedvezményt és ezekben az esetekben már a legszigorúbb mértéket fogják alkalmazni.

A részletfizetési kedvezmény lehet 12, 18, 24 és 30 hónapos, aszerint, — hogy a hátralékos adófizetőnek mennyi a hátraléka, mennyi az évi adója és mikor kezdi meg a részletfizetést.

A Biatorbágnál hősi halált halt vasutasok emlékezete Debrecenben

Gyászistentisztelet a templomokban, gyászünnepély a pályaudvaron.

Kegyeletes érzéssel adózott tegnap délelőtt a debreceni vasutasok a biatorbágyi merényletnél hősi halált halt vasutasok emlékének. Most volt egy éve annak, hogy a minden emberi formából kivetkezett emberi szörnyeteg, Matuska Szilveszter merényletét követett el a biatorbágyi viaduktnál a Budapest és Bécs között közlekedő személyvonat ellen. A rettenetes merényletnek 27 halottja volt és a merényletnél lelte halálát a mozdonyvezető és a fűtő is. Erről a szomorú évfordulóról emlékeztek meg tegnap délelőtt a magyar vasutasok és így a debreceni vasutasok is.

A ref. Nagytemplomban reggel 8 órakor gyászistentisztelet volt, melyen a debreceni vasutasok testületileg részt vett Bartha Sándor főfelügyelő, dr. Székely Ferenc állomásfőnök, Polónyi

Ferenc fűtőházfőnök vezetésével. Uray Sándor lelkes magasszárnyalású beszédet mondott, melyben megemlékezett a mártírhalált halt vasutasokról.

Délelőtt 9 órakor a róm. katolikus templomban volt gyászmise, melyet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó celebrált segédlettel.

A gyászmise után a vasutasok testületileg kivonult a pályaudvarra, ahol már százakra menő tömeg várta a kegyeletes ünnepség folytatását. A pályaudvaron az üzletvezetőség részéről dr. Balás Károly üzletigazgató jelent meg és ugyancsak résztvett az ünnepségen Bartha Sándor, Eötvös Aladár főfelügyelő, Polónyi Ferenc fűtőházfőnök és dr. Székely Ferenc állomásfőnök. A MÁV Egyetértés fúvószenekara is kivonult. A déli gyorsvonat ugyanolyan típusú mozdollyal érkezett, mint ami-

lyen a biatorbágyi mozdony volt. A gyorsvonat mozdonyán emléktábla volt elhelyezve.

A vonat érkezése előtt Auer Kálmán tornatanár vezetésével megjelent a piarista gimnázium egyik osztálya. A diákok hatalmas fehér rózsacsokrot hoztak magukkal, hogy a piarista gimnázium nevében is megkoszorúzzák a két szomorú véget ért vasutas emléktábláját.

Menetrendszerinti időben érkezett a pesti gyors. A mozdony egész felhúzatott a peron végéig. A MÁV fúvós-

zenekar rázendített a Himnuszra, majd Dénes Lajos mozdonyvezető egy hatalmas babérkoszorúval a mozdony baloldalához lépett és lelkes beszéd kíséretében megkoszorúzza az emléktáblát, majd a mozdonyfűtők nevében Závety Vince helyezte el egy szép babérkoszorút a mozdony jobboldalán. Ezután pedig egy kis piarista diák lépett a mozdony elé s elhelyezte a katolikus reálgimnázium fehér rózsacsokrárt a mozdonyon. A kegyeletes akasztást a MÁV zenekar által előadott Szózat zárta be.

Megkezdték a fedett uszoda építését

Kétszázezer pengő értékű közmunka indult meg.

Hozzákezdtek a népfürdő építésének előmunkálataihoz is.

Mint megírtuk, úgy báró Vay László főispán, mint dr. Vásáry István polgármester az elmúlt héten kijelentették, hogy ezen a mostani héten megindul a fürdőbővítési munka, — tekintet nélkül arra, hogy a MABI kölcsön megérkezik addig, vagy sem. A kölcsön folyósítása ugyan tényleg nem történt meg, azonban ennek ellenére a munkát hétfőn megindították.

A nagyerdei fürdő területén a tornaudvarról a szereket már eltávolították, a felesleges kerítésfalat lebontották, a törmelékeket is elhordják és amint a terület szabadabb válik, nyomban megkezdik a medence helyének kiásását.

Azon a helyen, ahol a régi napozó volt, ott vetkezőszekrények számára emelnek emeletes épületet. A téli uszodát tehát a régi kádfürdő, a gőzfürdő és ez a napozó határolják, míg a villamosságnak felé új kerítést építenek.

A téli medence harminchárom méter hosszú és 8,1 méter széles lesz, tehát olyan nagy, hogy legalább hat ember egyszerre uszhatnak versenyt benne.

A fedett uszoda összes építési költsége kerekén 100 ezer pengőt tesz ki.

Ezeket a munkákat is a Sebestyén cég végzi, aki a nagy uszoda-építést végezte, a kerítés munkáinak kivételével.

Ugyancsak hozzáfoglak a népfürdő építésének előmunkálataihoz is. Mint tudvalevő a népfürdőt a Kassai úton építik fel a kaszárnya melletti nagy saroktelken. Ennek az építési költsége 65 ezer pengőt tesz ki.

Ugyancsak most alakítják át a régi kádfürdőt is 32—33,000 pengős beruházással.

A népfürdőben valószínűleg minden munkát elvégeztenek most az ősszel, csak a medencéket nem csináltatják meg, mivel a beton kötéséhez jó időre van szükség, még pedig huzamosabb ideig.

Dr. Vásáry István személyesen szinte naponként megtekinti a munka menetét. A fedett uszoda vizét szintén levezetett a nagyerdei tóba, ahonnan a felesleges víz levezetéséről is gondoskodnak.

A fedett uszoda különben nemcsak uszoda lesz, hanem gyógyfürdő is, mert a hét bizonyos napjain — mint már megírtuk — 25—26 fokos vízzel töltik meg a medencét, a többi napokon pedig megfelelő forró vizet adnak.

Előreláthatólag igen nagy forgalmat fog lebonolyítani ugy a téli uszoda, amelynek igen nagy szükségét érezték a debreceniek évek óta, mint a melegvízes gyógyfürdő, amely természetesen megfelelő melléktézményekkel is ki kell bővíteni. — Előbb-utóbb rendszeres gyógyintézeté kell kifejlődni a debreceni nagyerdei fürdőtelepnek.

Meghalt a kommunista, akit a rendőr lelőtt

Budapestről jelentik: Tegnap délután a Rókus-kórház sebészeti osztályán meghalt Bauer Oszkár, 29 éves péksegéd. Bauer szombaton este résztvett az angyalföldi kommunista tüntetésben; ő vitte a menet élén a vörös zászlót, amikor a kommunista suhancok megtámadták Német XX. József rendőrőrmestert. A szorongatott helyzetben levő rendőr revolvért használt és így érte két lövés Bauer-t. Az egyik golyó a mellébe fúródott, a másik a karját sebezte meg. A Rókus kórházban az orvosok mindent elkövettek Bauer meggyógyítására, de komplikációk állottak be, a péksegéd ma reggel elvesztette eszméletét és a kora délutáni órákban meghalt. A kórház a halálesetről értesítette a főkapitány ság bünyügyi osztályát.

CSIKESZ SÁNDOR
A PROTÉSTÁNS
VILÁGKONFERENCIÁN.

Stokholm, szept. 13. Az V. protestáns világkonferencia szeptember hó 10-én ült össze Stokholmban, mintegy 21 európai ország delegátusával. Az első napon Tomcsányi V. Pál, volt igazságügyminiszter a protestáns világszövetség alelnökének vezetésével mellett küldöttség utazott Unrsalába, ahol Schöderblom érsek sirjára koszorút helyeztek. A világkonferencia ünnepélyes megnyitása a stockholmi nagytemplomban folyt le. A magyar evangélikus egyházak nevében Tomcsányi V. Pál mondott a sirnál beszédet, míg a magyar ref. egyházak nevében dr. Csikesz Sándor, debreceni szent. tanár beszélt.

A biatorbágyi emléktáblával ellátott mozdony a debreceni állomáson

Kassaiak Debrecenről

Egyre szaporodik azon közéleti és társadalmi előkelőségek száma, akik a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak arról az új Debrecenről, melynek új képét, egészen sajátos jellegét az európai nivóju strandfürdő adja meg.

Akik itt lakunk, itt élünk és megsoktuk a Simonyi út színes perspektíváját, a strandfürdő pompás látványát, már alig tudjuk elképzelni, hogy milyen volt évek előtt a poros, parkírozatlan Debrecen. Csak a vendégek, hazaiak, külföldiek tudnak számot adni a friss benyomásról, a gyönyörködött látványról.

Ezek közé tartozik dr. Sziklay Ferenc, a szlovenszko magyar társadalmi egyesületek szövetsége vezetőjének, a Prágai Magyar Hírlap kulturális szerkesztőjének levele, melyet egy debreceni jóbarátjához intézett abból az alkalomból, hogy egy napot Debrecenben töltött.

»Még mindig a Debrecenben látottak hatása alatt állok — írja — ahol csak járok, nem győzök eleget mesélni erről az új friss Debrecenről, arról a sajnos csak pár órától, melyet ott tölthettem. Nagyon köszönöm ezt a feledhetetlen élményt Neked és kérék, add át szíves üdvözlémet és köszönetem a ti kiváló polgármestereknek.«

— METEOR-mozgó. Szedán: Kipróbálom az uramat. Nőtí Károly attrakciója. Ja Liane Haid főszereplésével. Megelőzi: Ferkó, az iroda gyöngye. — Előadások 7, 9 órákor.

A hadirokkantak társadalmi- és városi segélyezése

A HONSZ e havi választmányi filese örömmel vette tudomásul, miszerint az orvosok tekintélyes számában — ingyen rendelkezéssel — segítettek a debreceni hadikárosultakon. A hadirokkantak lelki gondozására közadakozásból létesített könyvtár november 1-én már igénybe vehető. A tagokból álló ének- és zenekar szervezése folyamatban van és a zászlószentelésen már közre is működik.

Megütőközéssel tárgyalta a választmány a város vezetőségének nyilatkozatát, a múlt hó 25-én, a helyi lapokban „Panaszok a HONSZ a város ellen” címen megjelent közleményben foglaltakat. A cikkben felrótt panasz nem a debreceni csoport vezetőségétől származik, hanem a budapesti központtól került a városhoz.

Nekünk a cikke rövid válaszuk az, hogy a 110.000—1932. B. M. sz. rendelet alapján kértük a városi segélyt, mert a rendelet előírja: „a törvényhatóság anyagi erejéhez képest éventeként megfelelő összeget állítson be a költségvetésbe”.

Más városok már 1929 óta érvényesítik e rendeletet a 164.000—1929. B. M. sz. rendelet alapján. Így: Pécs, Miskolc, Nyíregyháza kettő-kettőezer pengő. Eger 1600 pengő. Sásd kis község (Baranya megye) 400 pengő. stb. míg Debrecen 432 pengő 55 fillért.

Téves a közlemény amaz adata, hogy a város kétszer szállította le a házhelyek árát 30.000 pengő értékben. A város csak kétszer tárgyalta, de csak egyszer szállította le a földék árát, u. m.: 20 százalékkal a Nyulason és 25 százalékkal az Epereskertben. A többi rokkanttelepek föld árai változatlanok maradtak. A terméketlen külterekért négyeszőg-ölenként 3—4 pengőt kellett fizetni, ugyanakkor Szeged 40 fillértől egy pengőig adta a jobb minőségű földet, éppugy, mint Nyíregyháza és más városok.

A fentiek mutatják, hogy a debreceni HONSZ nem volt túlkövetelő. Az elutasított állandó városi segély több, mint 3000 (háromezer) hadikárosult ügyének keleti adminisztrációját tette lehetővé.

Hisszük, hogy a leggazdagabb magyar város — Debrecen — is megtalálja a módját a háború áldozatainak a megszervezésére.

Rendkívüli érdeklődéssel várja a debreceni közönség a „Giustizia per l'Ungheria” érkezését

Mussolini nagylelkű ajándéka, a remek olasz repülőgép, az »Igazságot Magyarország« vagy amint olaszul elkeresztelték a repülőgépet, a »Giustizia per l'Ungheria« most járja a magyar vidék városait sorra, hogy megjelenésével dokumentálja azt a meleg barátságot, amely az olasz nemzetet a magyar nemzethez fűzi. A repülőgép most »Szavojai csillagtúra« név alatt járja sorra a nagyobb vidéki városokat és mindenütt hatalmas közönség fogadja lelkes ünnepség keretében a repülőgépet.

A »Giustizia per l'Ungheria« szombaton délelőtt 10 óra tájban érkezik

Debrecenbe és az epreskerti repülőtéren fog leszállani. A Debreceni Sportrepülő Egyesület elnöksége, élén báró Vay László főispánnal, az egyesület elnökével nagyarányú intézkedéseket tett folyamatba, hogy a debreceni fogadtatás is minél impozánsabb legyen. A repülőgép érkezésére meghívták a város közönségét, az egyetemet, a középiskolákat, valamint a város minden intézményét. Debrecen közönsége bizonyára ezerszámra fogja szombat délelőtt felkeresni az epreskerti repülőteret, hogy a pompás repülőgép érkezésénél rendezendő szép ünnepség tanuja legyen.

Szerencsés karambol teherautó és a villamos között

Igazán a szerencse kegyeltje volt tegnap délután egy munkásokat szállító teherautó a Bika-szálloda előtti téren. Az autó munkásokkal megrakodva igyekezett keresztül a villamossíneken és gyorsan meg akarta előzni a közlekedő villamost. A teherautó soffitje szabálytalanul rákapcsolt a motorra és gyorsan át akart siklani a villamos előtt. A közelben tartózkodók ereiben valósággal megbűlt a vér, mert az összeütközés elkerülhetetlennek lát-

szott, ami valósággal tömegszerencsétlenséget idézett volna elő. Szerencsére azonban a villamos vezetője már csökkentette a sebességet, a gyorsan robogó autó így tehát csak érintkezett a villamossal, de sem a járművekben, sem pedig az embereken sérülés, vagy kár nem történt.

Az őrszemes rendőr mindenesetre leigazoltatta az autó vezetőjét és jelentést tett az ügyről az eljárás megindítása végett.

Óriás szarvas agancsát ajándékozták a Déri-muzeumnak

A Déri Múzeum régészeti osztályának őslénytani gyűjteménye, — mely eddig főleg mammut, ősbölygő, őstulok és jávorszarvas csontokból állott, legújabbán az óriási szarvas (cervus giganteus) egy jobboldali hatalmas agancsával gyarapodott, melyet a beregmegei Jánd község határában nyári fürdőzők a Tisza medrében találtak.

A cervus giganteus a jégkorszaknak volt egyik hatalmas állata, valóságos óriás a szarvasok között, — mely testnagyságával egy nagytermetű ló méretét fűtötte meg, de vállmagasságban a 2 métert is meghaladta és a test hossza kb. 3 méter volt. Ezekhez a méretekhez képest is szokatlanul nagy arányokban fejlődtek ki hatalmas lapátos agancsai, melyek formára a jávorszarvas és dámvad széles lapátjaihoz hasonlítanak, de azoknál sokkal nagyobbak és a jávor-agancstól főleg abban különböznek, hogy míg ezeknek sima a nyele, az óriási szarvasnál megtaláljuk mindjárt az agancs rózsanál a sajtáságos, villás szembogot, felette pedig az agyarszerűen előre görbülő középbogot. A büszke szarvasfejről félelmetesen szétágazó roppant nagy, öblös agancsok méreteiről fogalmat alkothatunk, ha elképzeljük, hogy az agancspár két hegye között 2—3 méter távol ág is volt.

Az óriás szarvas Európa területén mind az eljegesedések idején (glaciális kor), mind az eljegesedések közötti (interglaciális) korban élt, tehát a hideg és meleg klímát egyaránt elviselte. Csontmaradványait eddig legnagyobb számban Irország főzegeleiben találták, hová bizonyára az üldöző ragadozó állatok elől menekültek és ott nyomorultul elsüllyedtek. A bécsi Natur-

historisches Museum szép példánya is Irországból származik. Magyarországon a Tisza medréből kerülnek elő, azonban meglehetősen ritkán. Tudósok állítása szerint nagyon valószínű, hogy a cervus giganteus már a jégkorszak, vagy diluvium végén kihalt, az azonban egészen bizonyos, hogy a történelmi idők kezdetén már nem élt.

A Déri múzeum példánya elvetett vagy hullatott agancs, mert a rózsa- és az ahhoz csatlakozó koponyatető hiányzik. Nem tartozik a nagy példányok közé, de erős, villás szemboga csak kissé csonka, középboga pedig teljesen ép. A Tisza folyó éles szemű kvarehomokja felületét annyira lekoptatta, hogy az egész lapát csiszoltnak látszik. Hatalmas koronájának ágai, sajnos, letöredeztek, behorpadtak, mert a vízből való kiemelés után a levegőn és erős napfényen hirtelen száradt s a vékony részek leropadtek. Az agancs rózsanak kerülete 32 cm, hosszúsága csonkán, a szembog hegyétől végéig 100 cm és maga az öblös lapát 70x60x60 cm kiterjedésű. A letöredezett darabokkal részben ki fogják egészíteni.

Ezt a ritka, értékes őslénytani leletet Jánd község előljárósa le- veldi Kozma György dr. vásárosnaményi főszolgabíró indítványára ajándékozta a Déri múzeumnak és pedig nem mindennapi körülmények között. Ugyanis Sörgi János dr. múzeummű, a régészeti osztály vezetője éppen akkor végezte a panyolai Tisza partján, Szatmármegyében első próbaátadását, az azóta közismertté vált középkori erősség védőfalazatának maradványainál, mikor az óriás szarvas agancsát a közeli Jánd község tiszai strandján megtalálták. A jándiak megtudván, hogy

Sörgi dr az ásatást július 16-án befejezi és aznap délután csónakon utazik le a Tiszán Vásárosnaménybe, arra az időre a nagy agancsot székereken a Tisza-partra szállították és mikor Sörgi délután tényleg megjelent csónakjával a jándi partok előtt, az érdekes előljárók kikötésre szállították fel és neki a nagy lapátot átadták. — Sörgi a becses ajándékért a Déri múzeum nevében hálás köszönetet mondott és bár a kis halászcsonakon alig tudott a nagyterjedelmű agancsok helyei szoritani, boldogan evezett Vásárosnamény felé, ahonnan másnap kézi podgyásként szállította azt Debrecenbe.

FILM

„Események”

egy-egy nap igen nagy számban történnek. Kít ez, kít az az esemény érdekel, de mindenkit minden esemény nem érdekel. Debrecen közönségét azonban kivétel nélkül érdekli az a műsor, amely most a Vígsház eseménye. E mozgó ugyanis egy előadásban, egy műsorban játssza a múlt szezonnak azt a két legnagyobb dicsőséget, sikert aratott filmjét, amely mindenütt elragadtatást, csodálatot váltott ki: a *Táncol a kongresszust és a Monte Carlo bombázást* A filmeket jól ismeri a közönség. Alig akad ember Debrecenben, aki ne tudna mindkettőnek a slágerszárait. Mindenki látta már ezeket a filmeket, de meg fogja nézni mindannyiszor, ehányszor csak alkalma fog nyulni rá. Azok számára, akik látták és azok számára is, akik valami oknál fogva még nem látták, ma az utolsó alkalom a megnézésre. A Vígsház ma este adja 6 és 9 órai kezdettel Willy Fritsch, Lillian Harvey, Hans Albers, Anna Steen remek filmjeit utoljára.

Az Uránia mozgószínház szintén utolsó napon játssza *Az első férfi* érdekes drámát, Dorothy Mackail főszereplésével és a *Mai gazdagok* mulatságos vígjátékot a bájos színészpárral: Janet Gaynor és Charles Forrel-lel. A műsort a X. olimpiász, Fox hangos képsorozat a losangelesi olimpiászról egészíti ki. A műsor igazán érdemes megtekintésre.

Ezek az események a mozgó tájáról. Néhány nap múlva újabb nagy esemény következik: A *hercegnő adjuvánsa*, az Ufa legnagyobb slágerének premierje.

ANYAKÖNYVI HIREK.

Születések: Lakatos Gyula szobafestősegéd, fia, Lajos. Réczey Zoltán táxi-sofőr, fia, Zoltán. Székelyhídi Sándor bérlő, leány, Piroksa. Varga István bérlő, leány, Julia. Tóth Gyula fm., leány, Gizella. Eles Sándor fm., leány, Julia. Egy törvénytelen újszülött.

Halálozások: Pócsi József ref. 61 éves, Kontsek u. 23. Leiter Julia ref. 17 éves, Kinizsi u. 60. Kállai Mária ref. 22 napos, Varga u. 42. Ilés Julia ref. 50 éves, Debrecen, Molnár Zsuzsanna ref. 8 hónapos, Lahner u. 35. János Zsigmond ref. 3 hónapos, Pesti u. 4.

NYILTTÉR

E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

FELHIVÁS!

Klein Márton berettyóújfalui lakos a D. 37—037 rendszámú teherautó társulatjdonosa írásbeli hozzájáruláson nélkül fenti rendszámú autót nem javíthatatja meg, nevében és terhére semminemű vásárlásokat nem eszközölhet. Esetleg nevében eszközölné vásárlásait vagy javíttatásait felelősséget nem vállalok, azokat nem fizetem ki.

Stark Hermann,

ÖZZADÁS és kellemetlen tünetei megszűnnek

mindenkinek ha **NOVOLA** kenőcsöt HASZNÁL LÁBAINAK ÁPOLÁSÁRA HATÁSBAN BIZTOS. ÁRA: 1,-P.

Készíti: ARANY ANGYAL gyógyszerár

DEBRECEN, PIAC és SZT-ANNA u. SAROK. ALAPÍTÁSI ÉVI: 1870.

Bihari anekdoták

A barátom

Nem egyszerűen: barátom, hanem »a« barátom. Eppen olyan különlegesség, mint a község házában az egyik pestkörnyéki község háza, melynek felirata: »A község háza«. Ilyen különleges lény »a« barátom.

Összehozott a véletlen egyik vidéki városkában »a« barátommal, szörnyű gyötrelmes lélek, aki arra szűletett, hogy mindent elrontson. Leülök az ebédhez: husleves. Szeretem. De amint az első mozdulattal felemelem kanalam, rám szól: tudja kérem milyen veszedelmes étel a husleves, — kérdőleg nézek rá, mire özönvíz előtti krodilus szemeit forgatva folytatta: — Reumát csinál!

Galiciában szerzett nyugvó ischiásom — a reuma gyilkos keresztmamája — dacára nyugodtan kanalaztam továbbra is a leveleset, bár már előidézte bennem a kellemetlen érzést, hogy az ischiásom újra jelentkeznek.

Következett a marhahús sóska-szószsal.

— Tudja kérem, a sóska-szósz nyakfiedagot idéz elő.

— Nyakfiedagot?

— Igen.

— Ugyan ne mondja: eddig úgy tudtam, a nyakfiedagot »Hóhér kötele« — írta Petőfi Sándor — idézi elő, hogy az irodalomra tereljem a beszélgetést, hátha »a« barátom nem routáná tovább az étvágyamat — olvasta?

— Nem, de az nem is lényeges, mert a nyakfiedagot nem Kozarek hóhér, hanem a sóska-szósz idézi elő az emberi szervezetben.

Közben »a« barátom, akinek évek óta tartó nagyon súlyos vastagbélhurutja van és csak könnyű ételeket szabad neki enni, úgy falt, mint egy Brontósaurus, megette még az én porcióm is, csak úgy ragyogott a szeme.

Tésztát már nem is kértem, ráhagytam »a« barátomra, de egyben el is hagytam a barátom vendéglőjét.

Kerültem öt. Hónapokig nem találkoztunk, csak az utca túlsó oldaláról észleltem, — »a« barátom mennyire soványodik, pedig olyan vendéglőben maradt kosztra, ahol a ház asszonya mindig azt ambicionálta, hogy a koszosai potykává dagadjanak.

Vagy két hónap múlva »a« barátom vendéglője mellett vitt el utam éppen ebéd idején. Benéztem. Sonkás tésztá volt előtte jó tejfelesen, de csak pituzskált benne. Nem tudott enni, mert ő csak akkor élvezte az ételt, ha a másik étvágyát elrontotta s a társaság emberei mind megszöktek előle, úgy, hogy »a« barátom egyedül ült a régi törzszakasztánál.

Vidéki barátaim is jöttek, akikkel a sötétbe ültem be, hogy »a« barátom ne rontsa még az itali hangulatunkat is el, de figyeltem.

A barátom italt hozatott, italozott, az est beálltával hazatámolygott. Távolról kísértem, mi lesz vele odahaza s fel-alá sétáltam a lakása előtt, ahonnan nyökdécselést s édesanyomálmál annak idején reám ruházott becézó nevemet hallottam:

— Imriském, Imriském gyere már be, már minden újjam megégettem, de még mindig nincs világság.

Benyitok: sötét van. Gyufát gyújtok: lássak. Láttam »a« barátomat, aki elgyújtott egy doboz gyufát, amivel az íróasztalán levő villanykörtét akarta felgyújtani.

mert a kapcsolóval való felgyújtásról az itali pályán egészen megfeledkezett, hogy ilyen is van.

Felgyújtottam.
»A« barátom oda volt a gyönyörűségtől és fenomenális tehetségtől s bár körmei le voltak égve, de mégis dadogta:

— Imriském, kosztoljunk együtt továbbra is.

Erre már nem vállalkoztam, mert a mai adóhátralékos világban igazán nehéz arra gondolni, hogy a sóska-szósz nyakfiedagot idéz elő, mikor úgy mindegyikünknek, mint lerongyolódott szeretett Csonka-Magyarországunknak egyformán nyakán van az ántánt »Hóhér kötele«.

Dr. Borsy Imre.

Kettős szerelmi dráma a „Márványmenyasszony“-ban

Budapest, szept. 13. Ma este a budapesti Márvány Menyasszony vendéglőbe egy bérautón egy férfi és egy nő érkezett. A szeparéban bort fogyasztottak el, amikor félkilenc tájban tompa dörrenésre lettek figyelmesek. Amikor a szeparé zárt ajtaját rendőr jelenlétében felnyitották a nőt a diványon szívenlőve, a férfit pedig az asztal mellett átlőtt fejjel találták. Mind a ketten halottak voltak. Megállapították, hogy a férfi Vaszilín György, 33 éves bolgár kertész, a nő pedig Vargha Béla házfelügyelő felesége,

36 éves. Az asztalon bucsulevet találtak, amelyet bevitték a főkapitányságra. Ugyanakkor behívták az asszony férjét kihallgatás céljából. Valószínű, hogy az öngyilkosság oka szerelmi bánat. A taxi sofőre hallotta, hogy már a kocsiiban öngyilkosságról beszéltek s amikor letette őket a vendéglőnél, ismerve az asszony férjét, az utóbbihoz sietett és a közelgő tragédiára figyelmeztette. Mire a férj a vendéglőbe érkezett, mind a ketten halottak voltak. A bolgár férfi zsebében 200 pengőt és 200 lírát találtak.

Szerdán kivégzik Gurgulovot

Páris, szept. 13. Doumer elnök gyilkos merénylőjének életéért a védők még az utolsó órákban is nagy erőfeszítéseket tesznek. — Gurgulov védői hétfőn délután kihallgatásra jelentkeztek Lebrun köztársasági elnökkel, hogy még egy utolsó alkal-

ommal éljenek és az elnököt rávegyék arra, hogy kegyelmezzen meg a merénylőnek.

A kegyelmi kérvényt az elnök elutasította, így Gurgulovot szerdán reggel kivégzik.

A szombathelyi szinigazgató rejtélyes halála

Szombathely, szept. 13. Rejtélyes ügyben tettek feljelentést a szombathelyi ügyészségnek. A Bartos-féle szinistársulat tagjai azt a vádat emelték, hogy Bartos László szinigazgatót, aki hajnalban hirtelen meghalt, megmérgezték.

Az igazgatót tegnap este hirtelen rosszullet fogta el s a színház orvostól csillapító porokot kapott. Az első port az igazgatót kihányta, amikor azonban a másodikat hajnalban bevette, percekkel belül, rettenetes

kinok közt meghalt. A társulat tagjai szerint halált okozó gyógyszer-cserét történt s ezt a gyógyszeresert a szinigazgató környezetében levő egyik nő követte el, aki rendkívül feszült viszonyban volt az igazgatóval. A szombathelyi ügyészség a feljelentés alapján nyomban elrendelte a holttest felboncolását. A boncolást délután hajtják végre. Ez fog világosságot deríteni Bartos szinigazgató tragikus halálesetére.

Nagy a nyulhiány a debreceni határban

Néhány hét óta megindult a vadász-szezon és a debreceni Nimródok szabadidejükben vidáman járják a vadászterületeket a zsákmány után. A vadászokat azonban rendkívül kellemetlen meglepetés érte az őszi szezonban, mert hiába járják reggeltől estig a vadászterületet, nem kerül vad a puszkacsó elé és egész nap soványan húzódik meg a tarisznya, vagy az akasztózsínór. Vasárnap is nagyon sok vadász kereke-

det fel, de volt olyan társaság, amely öt puskából állott, reggeltől délutánig járta a vadászterületet és csak három nyulat hozott haza. Fácánt, foglyot egyáltalán nem is láttak.

A vadállomány nagy mértékben való megcsappanása a sokáig elhúzódó és rendkívül hideg tavasz következménye és most látszik meg, hogy mennyi vad pusztult el a táplálékhiány következtében, különösen a fiatalok. A vadászat eddig is drága sport volt, bár a kellemes vadás pecsenye megérte a fáradságot. Most azonban megmarad a drága töltény, mert nem ugrik fel a nyul a szántást járó vadász lába előtt és a hazatérő Nimród bizony üresen rakja le a hátizsákot, sőt talán még oda fog fajulni a vadhiány, hogy a vadász is vendéglőbe fog menni, ha nyulcombót akar enni gombóccal.

GYILKOL A VIZ

Vidovich Ernő regénye

Vidovich Ernőnek, az egykori debreceni újságíró regényének olvasása közben az első jelenség, ami szembeötököl, az a rutin, amivel az író a regény történetét pergeti. Hatodik kötete ez Vidovichnak és minden során érzik, hogy érett, kész író munkája. A kötet témája egyébként meglehetősen sovány, de az a friss meseszöveg, amellyel Vi-

dovich ezt a szűzét a kissé groteszk amerikai millióban élénk állítja tökéletesen kárpótolt ezért. Karikírozott, de élő figurák a regény alakjai s a cselekmény levegős, a valóság látszatát magán hordó. Egyes fejezeteken erősen megérzik, hogy a regény írója újságíró: olyan mozgalmas és szenzációkban gazdag, de ez a regénynek, mint olvasmánynak csak fokozza az érdekességét. Különösen bravuros egyébként is kitűnően sikerült megírásával a regény megmentési jelenete. A regény műfaja egyébként nehezen skatulyázható, nevezhetnénk talán detektívregénynek is, mivel valószínűleg efféle céllal íródott. De a »Gyilkol a víz« pompás frissességével, végig lebilincselő, élvezetes mondánivalóval messze felülmúlja az átlagos detektívregényeket s irodalmiságával, érdekességével bárkinek kellemes olvasmányként ajánlható. Külön említést érdemel a Vidovich szép, tiszta, egyszerűségében is kifejező, finom árnyalatokra képes stílusa. (k. i.)

Javítsák meg a vasúli átjáróhid kerítését

Több oldalról megkeresték bennünket, hogy hívjuk fel illetékesek figyelmét arra a lehetetlen állapotra, mely a vasúti átjáró hid kerítésével kapcsolatosan már évek óta fennáll. Különösen a homokkerti oldal felől, jövet jobboldalon olyan rossz a feljáró töltés drótkerítése, hogy az már tühretelen.

A drótkerítés szárai kikoptak és az elszakadozott szálak kiállanak a gyalogutra. Belekapaszkodnak az ember ruhájába, tépnek, szakítanak és sok esetben kiharozsálják az ember bőrét is.

Több kisebb-nagyobb sérülés történt a kiálló drótok rozsdásak, könnyen válóságos baleset is előfordulhat.

Nem jelent valami nagy áldozatot a megjavítás, viszont az ottjárók testi épisége és nyugalma ezt az áldozatot megérdemli.

Rádió

SZERDA, SZEPTEMBER 14.

9.15: Hangverseny. Közreműködők: Buday Mária (ének), Faragó György (zongora) és Losonczy-Schweizer Oszkár (hegedű). — Közben 9.30: Hírek. 12.05: Lakatos Gyula és Vince cigányzenekarának hangversenye. — Közben 12.25: Hírek. 1.00 Időjárásjelentés. — 2.45: Hírek. — 3.30: Morse-tanfolyam. — 4.00: Gramofonhangverseny. — Közben 4.45: Hírek. — 5.45: »Ami már elfelejtettünk és amit még nem tudunk«. Lovik Károly előadása. — 6.15: A Szikla dupla férfinégyes hangversenye. — 7.00: Olasz nyelvoktatás P. tő)S2i60445x Közben EU U-uq. (Gallerani Boventura). — 7.30: »Muscolini Rómája«. Miklós Elemér előadása. — 8.00: A wienl hegedűverseny magyar győztesekének hangversenye. Közreműködők: Barabás Lidia, felvinci Takács Alice, Blsztriczky Tibor, Koromzay Dénes, Végh Sándor. — Utána kb. — 9.45: Hírek. — Majd Guttenberg György szalon- és jazzzenekarának hangversenye. — 11.00: aradi Farkas Sándor cigányzenekarának hangversenye.

— EGYETLEN PENGŐERT esoda-szép fényképet készít Önnek is az Unio műterem, Svetits-palota. Plac neca 43.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán-szállóban

Berlinitér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szálloda.

Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 4 P. Pensiók 7.50 P-től

Egy ágy nál 10%, két ágy nál 20% engedmény e lap olvasóinak.

Időjárás

A debreceni egyetem földrajzi intézete jelenti szeptember 13-án:

A nyugati hűvös légtömegek az elmúlt éjszaka folyamán érték el területünket. Behatolásuk 2 mm. csapadékot hozott. A nyugati szél tegnap óta nem gyengült, a délelőtti folyamán a talaj mentén is leg több helyen viharos erősségű lökések voltak, de két-három kilométer magasságban azonban már orkánzerű vihar tombolt. A hűvös légtömegek ma már a hőmérsékletben is éreztették hatásukat. A legmagasabb hőmérséklet 22 C fok volt, 7 fokkal kevesebb, mint hétfőn. A légnyomás erősen emelkedett, a tenger színére redukált értéke reggel 760.5 mm, este 763.4 mm. volt. Esti hőmérséklet 16.4 fok.

Prognózis: Erős éjjeli lehülés után szerdán már csak kissé felhős, csendes idő várható hőemelkedéssel.

— Dr. Lindenberger János szabadságán. Mint értesülünk, dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, aki egy év óta nem volt szabadságon, ma reggel néhány heti időtartamra a Dunántúlra utazott, ahonnan csak október közepén jön vissza. — Távollétében az apostoli kormányzó teendői végzésében Mellau Márton helyettesíti.

— Veni Sancte a katolikus egyetemi hallgatók számára. Holnap, — szeptember 15-én, mint más esztendőben is szokás volt, a katolikus egyetemi és főiskolai hallgatók számára Veni Sancte lesz a Terézium kapujánál. Varga utca 5. szám alatt. Az ünnepélyes szentmisét Kovács Sándor mondja, aki evangéliumánál rövid szentbeszédet intéz a hallgatósághoz.

Jön!

Hercegnő aduuntánsa

— Koncert-élet Debrecenben. — A hangverseny szezon a legjobb kilátásokkal indul, mert a Zenekezdőköre meglepő nagy számmal jelentkezik új tagok is. A Zenekezdőköre ezévi programja ezt a támogatást meg is érdemli, mert szereplő művészei nagyrésze egyben a budapesti Filharmoniai Társaság bérelti hangversenyének vendégművésze is, ami pedig még külföldi művészek is kitüntetészámba megy, mert a budapesti Filharmonia valóban magas klasszist jelent. A bérlésre úgy a Takarékoság útján, mint anélkül, a Zeneiskolában lehet jelentkezni.

— Iskolakönyveit már most beszerezheti leszállított áron. — Használt tankönyveket állandóan vesz és elad Antalffy könyvkereskedése.

— Elütötte a motorkerékpár. Könnyen súlyos következményekkel járható baleset érte tegnap délután Som Ferenc 27 éves üzletvezetőt, aki a Böszörményi ut 48. sz. alatt lakik. Som Ferenc a Károly Ferenc József ut és a Böszörményi ut kereszteződésénél haladt át az uttesten, mikor arra robogott a D 80-117. rendszámú motorkerékpár, amely Somot elütötte. Szerencsére a gép nem gázolta el az elütött embert, aki a lábán, a karján és a fején szenvedett könnyebb zúzódásokat. Som a baleset után beiment a mentőállomásra, ahol bekötötték a sérüléseit. A baleset ügyében az eljárás megindult.

x Nusi füzösazon megnyitott Roboz női kalappal. Olcsó árak. Miklós u. 2.

— Bérlésben álló csesi Richter (volt Vecesey) birtok vadászati jogát bérbeadtam, ennélfogva ezen területre általam adott vadászati engedélyek érvényüket veszítik. Markovics Jenő.

A debreceni törvényszék elítélte a pallagi vendéglősné támadóját, aki 1 pengő 80 fillért akart elrabolni

Olyan ittas volt, hogy nem emlékezett vissza semmire.

Érdekes ügyet tárgyalt kedden délelőtt a debreceni törvényszéken Rézler Ervin tanácselnök büntető tanácsa. A vádlott Tonhajzer Alajos debreceni napszámos volt, aki ellen a kir. ügyészség izgatás, durva becsületsértés és rablás büntetése miatt emelt vádat.

Az ügyészség vádirata szerint Tonhajzer Alajos ez év április 10-én reggel 9 órakor beállított a pallagi gazdasági akadémia vendéglőjébe, melynek Deák István és Nobik Lajosné a bérlője. A napszámos valószínűen már ekkor ittas volt egy kicsit, mert aki bement a vendéglőbe, azt megszólitotta és hort rendelt az illetőnek. Közben természetesen ő is szaporán ürítette a poharat. Később Deák István ellávozott a vendéglőből és bejött Debrecenbe, ahol valami dolga volt. Így azután Nobik Lajosné egyedül maradt a helyiségben Tonhajzerrel, mivel a reggeli órákban nem igen jött be senki.

Nem sokkal ezután Nobikné kihívta a közeli trafikba s a vádlott néhány percre teljesen egyedül maradt a vendéglőben. Mikor Nobikné visszament a helyiségbe, nagy meglepetéssel látta, hogy Tonhajzer a pénztár fiókjában kotorászik.

— Mit csinál maga a pénztárfiókban? — kiáltott rá az asszony élesen.

— Csak egy pengő nyolcvan fillért vettem ki — motyogta az ittas ember.

— Tegye vissza azt a pénzt azonnal! — rivalt rá Nobikné.

Ekkor azonban a férfi megdühödött és a vádirat szerint székét ragadott az asszonyra, majd rátámadt és a hajánál

fogva leteperzte. Az asszony segítségét kiáltott, mire a közelben gyakorlatozó levették berohantak a vendéglőbe és nagynehezen lefogták a dühöngő embert. Nemsokára előkerültek a csendőrök is, akik őrizetbe vették az ittas napszámost. Közben Tonhajzer folyton káromkodott, szidta a csendőröket s többek között ezeket mondotta:

— Majd lesz még olyan világ, amikor az én szavamra fogtok táncolni.

A csendőrök Tonhajzert beszállították a debreceni kir. ügyészségre, ahol megindult ellene az eljárás.

A keddi főtárgyaláson a vádlott kijelentette, hogy ő nem emlékszik semmire. Legalább 12 pohár hort ivott meg s olyan ittas volt, hogy nem tudta, mit csinál.

A sértett vendéglősné úgy adta elő az esetét, amint az a vádiratban volt. Azt azonban ő is megerősítette, hogy a férfin látszott az ittaság.

Igen érdekes volt dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő véleménye, aki elmondotta, hogy az előadottak szerint a vádlott a beszámíthatatlanságig részeg lehetett.

A bizonyítási eljárás lefolytatása után a perbeszédre került a sor, majd Rézler elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, amely szerint a bíróság Tonhajzer Lajost izgatás, durva becsületsértés és rablás vétségében mondotta ki bűnösnek s ezért az enyhítő körülmények figyelembe vételével hathónapi és 15 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

x Használt tankönyvek kifogástalan állapotban kaphatók leszállított áron, vagy becserélhetőek Grünmann Sándor antikvárusnál, Piac ucca 69. Megyeházzal szemben.

Jön!

Hercegnő aduuntánsa

— Szemébe csapódott a vasszilánk. Súlyos szerencsétlenség történt tegnap a közel levő Nyirszakoly községben. Fichtner Sándor kovácsmester a műhelyében izzó vasat kovácsolt és a munka közben egy vasszilánk a szemébe csapódott. Fichtner súlyos sérüléssel a községi orvoshoz ment, aki első segélyben részesítette, majd vonatra ült s bejött a debreceni egyetem szemészeti klinikájára, ahol ápolás alá vették.

— Iskolacipőket garantált minőségben csak Turulnál, Piac u. 63.

— Kerékpárlapás. Szabó István. Bessenyei u. 4. sz. alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a kerékpárját ellopta. A nyomozás megindult.

x Használt tankönyveket legmagasabb áron vesz, cserél, elad Springer könyvkereskedése. Irószerek olcsó bevásárlási helye. Ferenc József út 38.

— Kőműves iparosok figyelmébe! A debreceni Ipartestületbe tartozó kőműves iparosok folyó hó 14-én, — szerdán este 6 órakor — az Ipartestület helyiségében ülést tart. Az ülésen rendkívül fontos ügyek kerülnek tárgyalás alá, miért is minden szakosztályi tag feltétlen és pontos megjelenését ezúton kéri a szakosztály elnöksége.

x Cipőt, retikült, bőrkabátot, bór-garnitúrát, bármilyen színre, villanyfére berendezett szőrógéppel, leszállított áron festek. Javítások méltányos áron. Tóthfalussy bűröndös, Cegléd 7.

— Járvány miatt nem kívánatos a szegedi gyors érkezése. Vasárnapra Szegedről filléres gyors indult volna Debrecenbe. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy Szegeden a gyermekparalízis járványa ütötte fel a fejét, Debrecenből illetékes körök azt kérték, hogy ezt a filléres gyorsot ne indítsák, nehogy a sok iskolás gyermek közé, akik most Debrecenben tartózkodnak, behurcolják a betegséget.

— Silberer Sándor grafologus három év után újra visszaérkezett Debrecenbe. Silberer Sándor grafologus jó hírneve nem ismeretlen a debreceniek előtt, mert a biatorbágyi ügyben is fontos szerepe volt; a mester rövid ideig marad városunkban és a jelen, múlt és jövőre kíváncsi közönséget egész nap fogadja. Burgundia u. 4. kapu alatt jobbra. Jellem 1 pengő, jövő 2 pengő

MAGA

SZERELMES

LESZ!

abba a gyönyörű fényképbe, melyet az »UNIO« műterem készít Önnek

Vigyázz a t! „Unio“ műterem a Svetits-palotában van, Piac-u. 43, első udvar.

1 PENGŐÉRT!

— Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: Kigyó, Piac u. 33. — Muraközy, Piac u. 72. Sas, Hatvan u. 70. — Csillag, Árpád tér 1. — Nádor, Szent Anna u. 66.

x Használt és új tankönyveit a leszállított új áron, író- és tanszereit „Méliusz“ könyvkereskedésében szerezzé be!

x Babakelengyék, gyermekruhák legolcsóbbak, legizlésebbek Horovitznál, Püspöki palota. (Nagytemplommal szemben.)

— Még a tökök is ellopják. A mai nehéz világban mindennek nagy becsé van a tolvajok előtt, amihez csak hozzáférhetnek. Nem válogatósak és még azt is ellopják, amit csak nagy ügyvel-bajjal lehet elvinni és eladni, vagy egyáltalában nem értékesíthető, vagy — ha élelmiszer — nehezen fogyasztható el. Tegnap Botos Andrásné, Báthory u. 46. sz. alatti lakos tett feljelentést a rendőrségen és elpanaszolta, hogy a kertjéből nagyobb mennyiségű tökök és burgonyát loptak el, mintegy száz pengő értékben. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvajok után.

x Fényképezőgép, csaknem új, igen erős lencsével, 9x12-es, minden feladatra megoldására alkalmas, sürgősen eladó. Szivességből megmutatják Csapó u. 1 alatt, a fényképezési műteremben.

— A budapesti Manrézában október elején külön lelki gyakorlat lesz debreceni káth. hívek részére. Kedden délután népes értekezlet volt a piarista reálgimnázium disztermben. Az értekezletet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, prépost-plébános nyitotta meg, aki beszédében rámutatott arra, hogy a mai nehéz időkben különösen nagy szüksége van a lelkeknek egy kis pihenésre, egy kis lelki nyaralásra. Ezért elhatározták, hogy debreceni katolikus férfiak részére a budapesti Manrézában lelkigyakorlatokat tartanak. Kérte a híveket, hogy minél számosabban jelentkezzenek a lelkigyakorlatra, mely október 4., 5. és 6. napján lesz Budapesten. Minden társasággal egy-egy lelkész utazik fel. Ezután Kovács Sándor, a „Katolikus Figyelő“ szerkesztője, r. káth. káplán beszélt. Ismertette a budapesti Manréza történetét s elmondotta, hogy 1928 óta 223 csoport vett részt a Manrézában tartott lelki gyakorlatokon. A debreceni csoport legalább 50 tagból fog állani. A jelentkezési határidő szeptember 25. Jelentkezni lehet a plébánián. Indulás október 3-án. A részvételi díj a három és fél napi teljes ellátásért 22 pengő. Elmondotta, hogy a Manréza Budapesten a Labanc ut 57. sz. alatt van, nagyszerű vidéken, egészséges környezetben. Beszéde során Kovács Sándor kegyeltes szavakkal emlékezett meg az elhunyt id. dr. Liszt Nándorról, aki mintaképe volt a jó katolikus férfinak. Az értekezlet után számosan jelentkeztek a lelkigyakorlatra.

— Orvosi hír. Dr. Takács Sándor v. klinikai tanársegéd, gyermekorvos rendelését délelőtt 9—10 és délután 3—5 közt tartja. (Hatvan u. 13. Tel. 13—19)

— Mikor a notárius tolvaj is ártatlan. Medvés Gábor józai földművest nem a legelőnyösebb oldalról ismerik a nyomozó hatóságok. Különféle büncselekményekért már többször volt büntetve s a büntígyi világban bizony notórius bűnözőnek ismerik Medvést, aki most ismét a törvényszék elé került. A vádirat szerint ugyanis Medvés Gábor 1928 április 14-én betört Erdei János józai gazdához, akitől élelmiszert, ruháment és más egyéb holmit lopott el. A gyanu rá irányult és a csendőrök őrizetbe is vették Medvést, aki azonban tagadott. Lopásért indult meg az eljárás ellene s az ügyet most tárgyalta Rézler Ervin büntető tanácsa. A kihallgatás alkalmával Medvés Gábor ismét azzal védekezett, hogy ő soha sem járt Erdei János házában s így nem is lophatott el onnan semmit. Mikor a sértett Erdei Jánost tanuként kihallgatták, megkérdezte tőle a bíró. — hogy felismeri-e Medvést a betörtöt, fejszaválással válaszolt:

— En láttam ugyan a betörtöt, de valahogy nem így nézett az ki. Egészen más formájú ember volt.

Miután Medvés ellen semmi terhelő bizonyíték nem volt, a mulat kijéve, az ügyész vele szemben el-
ejtette a vádat.

LACZKÓ FERENC MEGHALT.

A régivágásu, magyar tisztviselő-gárda egyik érdemes tagja: Laczkó Ferenc, tanterületi kir. főigazgató-sági tollnok távozott el 70. évében az élők sorából e hó 12-én.

Laczkó Ferenc felvidéki ember volt. Több, mint 30 éven át Besztercebányán előbb a kir. tanfelügyelő-ségnél, később az ottani tank. kir. főigazgatósnál működött. Az imperium-változások odahagyta szeretett szülőföldjét, nagy vesztéssel megvált magáépítette szép házából s 1919 szeptemberétől kezdve a debreceni tank. kir. főigazgatóság fődáját vezette, példaképpül szolgáló buzgósággal és ritka hozzáértéssel. Pontosságáról már Besztercebányán legendákat beszéltek s valóban nála lelkiismeretesebb, kötelességtudóbb tisztviselőt elképzelni sem volt lehetséges. Szinte szimbolikus dolog, hogy pár nap mulva leérkező nyugdíjazását már nem érthette meg: aki egész életét szakadatlan munkában töltötte, azt csak a halál szadályozhatta meg a szorgos munkában.

Temetése ma délután 4 órakor lesz az új Köztemető ravatalozójából. A temetést Gebauer temetkezési vállalata rendezi.

NAGY RÉSZVÉTEL MELLETT TEMETTEK EL ID. DR. LISZT NÁNDORT.

Kedden délután nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a Köztemető első osztályu ravatalozójából a tragikus körülmények között elhunyt id. dr. Liszt Nándor. th. vármegyei tisztifőorvost. A temetésen társadalmi életünk csaknem minden kiválósága megjelent. A temetési szertartást dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, prépost-plébános tartotta nagy papi segédlettel.

A ravatalozóból a nyitott sírhoz vonult a koporsó után a gyászoló közönség. Itt elsőnek dr. Láng Sándor városi tisztifőorvos, egészségügyi főtanácsos mondott szép beszédet, melyben hangzott, hogy Liszt Nándor úgy is, mint orvos, úgy is, mint ember, a legkiválóbbak közül való. Nagy tudása és képzettsége mellett végtelenül szerény volt s orvostörténelmi munkássága kiváló helyet biztosít a szakirodalomban. Láng főorvos az Orvosszövetség nevében vett búcsút az elhunyt kártársától.

Ezután dr. Orsós Ferenc egyetemi nyilvános orvosprofesszor mondott emlékedett szellemű, megható bucsu beszédet, melyben, mint a debreceni Tisza István Tudományos Társaság egyik kiváló tagját búcsúztatta id. dr. Liszt Nándort. Meleg szavakkal rajzolta meg az elhunyt tudós orvos lelki és szellemi arcát s hangoztatta, hogy elhunytja igen nagy veszteség a magyar orvosi karrá és az orvosi tudományra.

Elhunyt MÁV nyugdíjas altiszt. Id. Pócsi József, MÁV nyugdíjas altiszt. életének 61-ik évében elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után. A gyászoló család. A temetést Fehértói tem. vállal. rendezi.

Sírkő, sírbolt szakszerű átalakítását, Köztemetőbe való áthelyezését, valamint ujak készítését jutányosan vállaljuk. Harkányi szobrász és kőfaragómester, Piac ucca 83. sz.

Sírkő a legolcsóbban beszerezhető Róna Sándor sírkőgyárban, Deák Ferenc u. 21.

— Meteorhullás. Rendkívül érdekes tünemény szemlélői voltak este háromnegyed 8-kor Dombóvár lakói. Az égből északi részen szokatlanul nagy mennyiségű zuhant alá, amely hosszú sávban lila fényt terjesztett pályáján, majd fehér fényben szét-pattant, miközben körülötte az égből lila fényben uszolt.

Ma utoljára:

Vig
„Táncol a kongresszus“
„Montecarlo bombázása“
6 és 9 órakor.

Uránia
„X-ik Olimpiász“
„Első férfi“ - „Mai gazdagok“
Fél 7 és 9 órakor.

Bedobta a vízbe újszülött gyermekét

A debreceni törvényszék egyévi börtönre ítélte.

Anna idején részletesen beszámoltunk arról a gyermekgyilkosságról, melyet G. Bartha Piroska 18 éves gáborjáni cselédleány követett el. G. Bartha Piroska a múlt évben Debrecenben szolgált s itt megismerkedett egy fiatal emberrel. Az ismeretségből szerelem lett, a szerelemnek pedig gyümölcse. Mikor a leány lebetegedett, kifelé a klinikára, ahol ez év április havában megszülte a gyermekét. Miután itt Debrecenben nem tudott a gyermekével álláshoz jutni, elhatározta, hogy hazamegy Gáborjánba. Április 27-én vonatra ült és elment Konyárig. Innen gyalog akarta folytatni az útját hazafelé.

Amint a Kálló-folyó mentén haladt, úgy látta, hogy a gyermek meghalt. Fogta tehát magát és egy dunyhára tette a 12 rapos csöppséget és rátette a víz színére. A gyermek pillanatok alatt elmerült és eltűnt a leányanya szeme elől. Ezután G. Bartha Piroska hazament, de nem szólt otthon senkinek. A leányanya bűné azonban kiderült és a debreceni kir. ügyészség szándékos emberölés bűntette miatt eljárás indított ellene.

G. Bartha Piroskát kedden délelőtt

a debreceni ügyészség fogházából vezették fel a tárgyalóterembe Rézler Ervin tanácselnök büntető tanácsa elé.

A leányanya a kihallgatás alkalmával töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy amikor Konyáron kiszállott a vonatból, azt hitte, hogy a gyermek meghalt. A szeme fenn volt akadva és nem hallotta a lélegzését. Eszébe jutott, hogy otthon bizonyosan meg fogják vetni a székelye miatt, meg aztán tudta, hogy nem tudja eltartani a gyermeket. Ezért aztán dunyhára helyezte a kis gyereket és a vízre tette.

— De közben már meg is bántam, amit tettem — mondotta sírva a leányanya. Ki akartam menteni és féllábbal már bele is léptem a vízbe, hogy kihúzzom a kicsimét. Késő volt, mert a gyermek a dunyhával együtt elmerült és én sírva mentem haza.

Az orvosszakértő véleménye szerint a gyermek halálát fulladás okozta, ami minden valószínűség szerint akkor állt be, amikor elmerült a vízbe.

A bíróság a vádlottat szándékos emberölés vétségéért jogerősen egyévi börtönre ítélte.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

A város nem szállíthatja le a legelő és bikabéreket

A városi gazdasági bizottság dr. Veress Géza tanácsnok elnökségével tegnapi ülésén foglalkozott Hegyemegri Kiss Pál és Zöld Aladár bizottsági tagok által beadott indítvánnyal, mely a legelő- és bikabérek leszállítását kérte. Hosszabb vita után a bizottság úgy határozott, hogy a legelő- és bikabérek leszállítását nem javasolja. Bár a jelenlegi legelőbérek a mai állatárakhoz képest

magasak, de nincs mód a leszállításra a város mai súlyos pénzügyi helyzetében.

Foglalkozott a bizottság a legeltetési szabályrendelet módosításával is oly értelemben, hogy 10 juh és 10 sertés vétségék egy számos jószág után, az eddig öt helyett. Erre nézve a bizottság úgy határozott, hogy a kérdést először a szaktestületekkel letárgyalja.

Terménytőzsde.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza októberre 12.66—12.68, márciusra 14.06—14.08. Rozs októberre 8.00—8.02, márciusra 9.33—9.34. Tengeri szeptemberre 10.10, májusra 8.95—8.98.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg-os 13.40—13.65, 78 kg-os 13.55—13.80, 79 kg-os 13.75—13.95, 80 kg-os 13.80—14.10, felsőtiszai 77 kg-os 13.00—13.10, 78 kg-os 13.15—13.25, 79 kg-os 13.30—13.40, 80 kg-os 13.40—13.50. Rozs 7.45—7.65, tak. árpa I. 9.00—9.40, tak. árpa II. 8.90—9.10, felvidéki sörárpa 11.00—12.50, egyéb sörárpa 10.00—11.00, zab I. 10.20—10.40, zab II. 10.00—10.15.

Csikágól zárlat.

Buza szept. 50 és hétnyolcad (50 és hétnyolcad), dec. 54 és egyketted (54 és háromnyolcad), máj. 59 és háromnegyed (59 és egyketted).

Tengeri szept. 27 és háromnegyed (28), dec. 30 és egynegyed (31 és egyketted), máj. 35 és háromnyolcad (35 és háromnyolcad).

Zab szept. 15 és háromnyolcad (15 és egyketted), dec. 17 és hétnyolcad

(17 és háromnegyed), máj. 20 és háromnegyed (20 és háromnegyed).

Rozs szept. 31 és egynyolcad (31), dec. 33 és háromnegyed (33 és egyketted), szept. 38 és ötnyolcad (38 és egyketted).

Az irányzat tartott.

A debreceni állatvásár.

Tegnap igen lanyha felhajtás mellett is elég élénk kereslet mutatkozott a vásárbán és egy pillanatra legalább azt a képet mutatta a vásár, mintha valamelyes megmozdulás indulna a piacon. Felhajtottak összesen 356 darab lovat, 940 darab szarvasmarhát.

A vásár folyamán a következő árak alakultak ki: Vágótehén 30 fillértől 36-ig. Gyenge borju emelkedést mutat 40 fillértől 58 fillérig. Vágásra alkalmas bika 28 fillértől 30-ig. Jármosökör 40—45 fillér. Vágó 50, 80, 100 pengő darabonként. A fővárosba vitték. Fejős tehén prima 180—260 pengőig, jobb 160—200—250 pengő. Rossz minőség 50—180 pengőig fuvaros célra alkalmas lovak. Elkelt összesen 699 darab a felhajtott állatállományból.

785—1932. vb. sz. ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bir. végrehajtó közhírré teszi, hogy a debreceni kir. járásbírósg 953—931. sz. végzésével 1200 P. és jár. iránt dr. Kertész Endre ügyvéd által képviselt Kovács László javára etrendelt végrehajtás során bírósággal lefoglalt és ki nem igényelt 3990 P. becsértékű ingókra az árverés (fenti tőke a végzés szerinti kamat és az ezuláni költség, illetve a törlesztett összegek levonása után) a még fennálló tartozás behajtása végett a helyszínére: Debrecen, Hunyadi u. 21. sz. a. 1932. évi szeptember hó 14. napja délelőtt egy-egyed 11 órájra kitűzték, amikor a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatnak a legfoglalt bútorok, rádió és egyéb ingók.

Ezen árverés a fenti ingókra jogerős kielégítési zálogjoggal bíró többi végrehajthatók, mint csatlakozók javára is, még fennálló követeléseik erejéig — az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján — ezennel kitűzetett: Kendoff Antal jav. 560.— P.

Bocskor László m. kir. bir. végrehajtó.

Base-ball mérkőzés.

Még emlékezetes a berettyóújfalui base-ball meccs, melyet a Toldi 15 : 8 arányban a Botond ellen elvesztett. Az elmúlt vasárnap ezt a csorbát akarta helyrehozni a Toldi, mikor is reváns-mérkőzést játszott a Botonddal. Ez a mérkőzés újabb vereséget hozott a Toldinak. A játék, mint az utóbbi időben mindig, most is magas nivón mozgott, mindkét csapat lelkesen játszott és ismét a rutin döntötte el a mérkőzést. A meccs végig izgalmas volt. Az első fordulóban a Botond szerzi meg a vezetést, mire erőteljes Toldi roham indul s ennek következménye nemcsak az egyenlítés, hanem a vezetés megszerzése is. 5 : 4. Ezt tartja a Toldi egészen a negyedik fordulóig, ahol a Botond szintén eredményes játékokat produkál: 7 : 5. Ettől kezdve a Toldinak csak igen minimális pontot sikerül szereznie, mert a Botond mindjobban belefekszik a játékba. Így alakul a meccs végén az eredmény: 19 : 11 a Botond javára.

Mészarak:

Kiadó és nagy zsirtartalmu.
100 q a P 3'75 | 1 m³ P 22'—
100 kg. P 4'— | 1 nagy láda P 11'—
KORONA festéküzlet
Piac-u. 10. Petőfi-tér 8. Telefon 19-74

Levelezés

Fiatal hölgy külföldi korrekt uriember őszinte barátságát óhajtja. „Sors“ jel igére a kiadóban, 1460

Ablakrolettákat

részletfizetésre ismét szerelünk; előjegyzéseket felvesz: budapesti üzem megbizottja Debrecen, Bundi u. 7. Levelezőlap hívásra a min tákat bemutatjuk. 1376

Alkalmazást keres

Egy fiatal, szerény fodrász segéd állást keres. — Cím: Vendég utca 82. 1386

